

POLOHA A PODNEBÍ EVROPY

PŘED ČTENÍM:

Má podle tebe Evropa z hlediska přírodních podmínek nějaké výhody oproti jiným světadílům? Podívej se na mapu a přemýšlej.

Nepočítáme-li Rusko, skládá se Evropa z mnoha (malých) států. Proč podle tebe k takovému rozdělení území došlo?

BĚHEM ČETBY:

Přečti si první čtyři odstavce a zvýrazni v nich vše, co se týká příznivé evropské polohy a výhodných přírodních podmínek.

Použij jinou barvu a ve zbytku textu zvýrazni přírodní podmínky, které měly vliv na vznik tolika evropských států.

AŤ UŽ V DOBRÉM NEBO VE ZLÉM: moderní svět vyrůstá z Evropy. Západní předpolí velkého eurasijského kontinentu dalo vzniknout osvícenství, jež vedlo k průmyslové revoluci – a jejím výsledkem je všechno, co okolo sebe dnes a denně vidíme. Velebit (anebo zlořečit) za to můžeme evropskou polohu.

Golfským proudem živené podnebí obdařilo oblast přesně tím správným poměrem srážek, aby se tady daly ve velkém pěstovat zemědělské plodiny, a přesně tím správným typem půdy, aby se jim dobře rostlo. Obyvatel tak mohlo přibývat a navíc žili v oblasti, kde se většinou dalo pracovat po celý rok, dokonce i na vrcholu léta. Zima ve skutečnosti přinášela výhodu, protože teploty neklesaly tak hluboko, aby se nedalo pracovat, ale přeci jen dost na to, aby zlikvidovaly množství bakterií, jež dodnes trápí rozsáhlé oblasti jinde ve světě.

Dobrá úroda znamená přebytek potravin, a ty se dají směnit. A to zase dává vzniknout obchodním centrům, ze kterých se stávají města. Lidé navíc získávají možnost myslet i na jiné věci než jen na to, jak vypěstovat obživu, a mají tak prostor k rozvoji myšlenek a technických vymožeností.

V západní Evropě nenajdete opravdové pouště; ledové pustiny se omezují na pár oblastí daleko na severu a k zemětřesením, sopečným výbuchům a rozsáhlým záplavám dochází jen zřídka. Řeky jsou dlouhé, mělké, splavné a jako stvořené k obchodu. Vylévají se do pestré řádky moří a oceánů a vytvářejí přitom na západních, severních a jižních pobřežích množství přirozených zátok s chráněnými kotvišti.

Čtete-li tyto řádky někde na chatě v Alpách, kde vás uvěznila sněhová bouře, nebo zrovna čekáte, než opadne záplava rozlitá z břehů Dunaje, možná vám geografické dary Evropy zase tak požehnané nepřijdou. Oproti mnoha jiným místům však opravdu požehnané jsou. Právě tyto faktory Evropanům umožnily, aby jako první zakládali industrializované národní státy, a to jim zase umožnilo, aby jako první vedli válku průmyslovými prostředky.

